

การใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตนิคธรรมในการปฏิบัติงานของบุคลากร สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น*

Dhittadhammacaddasangwattaniccadhamma Usage Practices
Personnel Local Administrative Organizations Ampherphuweang
Khonkaen Province

พระครูปรีชาธรรมสถิต (ชั้นเสียง)

Phrakhru Preechathammasathit (Khonsaing)

พระประภาส ปณฺญาคโม

Phrapraphas Panyakamo

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

Mahachulalongkornrajavidyalaya

E-mail: Preechathammasathit@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตนิคธรรมในการปฏิบัติงานบุคลากร 2) เพื่อเปรียบเทียบการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตนิคธรรมในการปฏิบัติงานบุคลากรโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) เพื่อศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตนิคธรรมในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพของบุคลากรผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประชากรได้แก่ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่นจำนวน 400 คน โดยการหากลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมโดยการเปิดตารางการสุ่มตัวอย่างของเครซี (Krejcie) และมอร์แกน (Moregan) ได้กลุ่มตัวอย่าง 201 คน และใช้เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) และแบบตามสะดวก (Convenience Random Sampling) และทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 5 คนโดยใช้เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) ดำเนินการเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนเมษายน 2559 ถึง เดือน มีนาคม 2560 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์ (Interview) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t - test (Independence Samples) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way

* Received 22 February 2020; Revised 5 April 2020; Accepted 11 May 2020

ANOVA) และทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD.)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การใช้หลักทฤษฎีธรรมมีกตสังวัตตนิกรมมในการปฏิบัติงานของบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.83$) โดยในรายด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดถึงต่ำสุด ได้ดังนี้ ด้านอารักขสัมปทา (รักษาศี) ($\bar{X} = 4.85$) ด้านกัลยาณมิตตทา (กัลยาณมิตร) ($\bar{X} = 4.84$) ด้านสมาชีวิตา (ดำรงชีวิตอย่างพอเพียง) ($\bar{X} = 4.82$) และด้านอุฏฐานสัมปทา (การขยันหา) ($\bar{X} = 4.80$)

2. บุคลากรที่มีเพศ อายุ การศึกษา ตำแหน่ง อยุ่งานต่างกัน มีการใช้หลักทฤษฎีธรรมมีกตสังวัตตนิกรมมในการปฏิบัติงานของบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ยกเว้นบุคลากรที่มีอายุแตกต่างกันใช้หลักทฤษฎีธรรมมีกตสังวัตตนิกรมมด้านอารักขสัมปทาแตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานตามหลักทฤษฎีธรรมมีกตสังวัตตนิกรมม คือ ด้านขยันหาผู้บริหารควรจัดให้มีการฝึกอบรมพัฒนาการเพิ่มศักยภาพเจ้าหน้าที่ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้บุคลากรควรที่จะมีความขยันและปรับวิธีการทำงานให้ทันสมัยและเกิดประโยชน์สูงสุดด้านการรักษาศี ผู้บริหารควรสร้างจิตสำนึกให้กับบุคลากรในการช่วยกันดูแล รักษาทรัพย์สินของทางราชการ และรู้จักใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ต่อทางราชการมากที่สุดอย่างคุ้มค่าและประหยัดด้านกัลยาณมิตร ผู้บริหารควรคำนึงถึงการทำงานเป็นทีมของหน่วยงาน บุคลากรคือผู้ให้บริการประชาชน และการเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในการให้บริการและการประสานงาน สามารถให้งานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ด้านดำรงชีวิตอย่างพอเพียง ผู้บริหารควรที่จะให้คำแนะนำ โดยน้อมนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาปฏิบัติและปรับใช้ในการดำรงชีวิต

คำสำคัญ: ทฤษฎีธรรมมีกตสังวัตตนิกรมม, บุคลากร, องค์การบริหารส่วนตำบล

Abstract

The aims of this research were 1) to study the personnel's application of the dhamma called 'Diṅkīhadhammikattha-saṁvattanika-dhamma (virtues leading to temporal welfare)' at work, 2) to compare the personnel's application of the dhamma at work, classified by the samples' personal factors and 3) to study the ways of effective dhamma application of the personnel. The study employed a mixed research method. For the quantitative research, 201 samples were

selected from the total of 400 in PhuWieng District, KhonKaen according to the formula of Krejcie and Moregan; by Stratified Random Sampling and Convenience Random Sampling. For the qualitative research, selected by Purposive Random Sampling, 5 administrators of Sub-district Administrative Organizations in Phu-Wieng District, KhonKaen were interviewed. The data gathering began from April 2016 to March 2017. The tools used in this study were a questionnaire and an interview form. The statistics used to analyze the data were: Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation, t-test (Independent Samples), OneWay ANOVA and Least Significant Difference: LSD.

The research results were as follows:

1. The statistical score of the personnel's application of 'Dīṇṇhadhammikatthasāṇvattanika- dhamma at work in the research area in both overall and each item aspects was at a high level ($\bar{X}$ = 4.83), respectively ranked from the aspects of 'to be endowed with watchfulness ($\bar{X}$ = 4.85, Pāli: ārakkhasampad ā); 'association with good people ($\bar{X}$ = 4.84, Pāli: kalaya ṇamittat ā); 'balanced livelihood ($\bar{X}$ = 4.82, Pāli: samaj īvit ā); 'to be endowed with energy and industry ($\bar{X}$ = 4.80, Pāli: u ṭṭh ānasampad ā).

2. The personnel with differences in gender, education and position applied the dhamma at work indifferently. This denied the hypothesis determined. The personnel with different age applied the dhamma differently.

3. The ways to develop the application of the dhamma is that in the aspect of u ṭṭh ānasampad ā, the administrators should organize the training to develop the efficiency of the personnel to work effectively; the personnel should be diligent and be able to adjust their working methods to be modern and to earn highest benefit; in the aspect of ārakkhasampad ā, the administrators should raise awareness for the personnel to take care of the official facilities and use them for the highest benefits; in the aspect of kalaya ṇamittat ā, the administrators should consider teamwork of the units as the personnel are the service providers, they should be friendly, collaborative and be able to execute the assigned works; in the aspect of samaj īvit ā, the administrators should employ the King's Sufficient Economy Philosophy to practice and apply in their daily life.

Keywords: Diṭṭhādharmikattā-samvattanika-dhamma, Personnel, Sub-district Administration Organization

บทนำ

องค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหลายย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การปกครองการบริหารการบริหารงานบุคคล การเงินและการคลังรวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะเพื่อเป็นการพัฒนาการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่ท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง ให้มีกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ โดยมีการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริหารสาธารณะ การจัดสรรสัดส่วนภาษีอากรระหว่างรัฐกับองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิก และผู้บริหารสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน และมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี นับตั้งแต่วันเลือกตั้งให้เป็นองค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและให้มีหน้าที่จัดการศึกษาอบรมและฝึกอาชีพในเรื่องดังกล่าว ให้มีการส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อมโดยการจัดการบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมองค์การบริหารส่วนตำบลถือเป็นองค์กรหนึ่งที่ขึ้นอยู่กับองค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคลมีทรัพย์สินงบประมาณและเจ้าหน้าที่เป็นของตนเองตลอดจนมีอำนาจอิสระในการจัดบริการในพื้นที่ตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้จึงนับได้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยราชการส่วนท้องถิ่นตามหลักการกระจายอำนาจอย่างแท้จริงที่เกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศไทย พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2496 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทที่มีผลบังคับใช้กับองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 1,619 แห่ง โดยแบ่งไปตามพื้นที่ในภูมิภาคต่างๆ ทั่วประเทศ ในพื้นที่เขตอำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่นมีองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 1 แห่งคือ องค์การบริหารส่วนตำบลตำบลภูเวียงมีบุคลากร จำนวน 21 คน ซึ่งบุคลากรแต่ละคนก็ได้ปฏิบัติหน้าที่ของตนให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลองค์การบริหารส่วนตำบลต้องปฏิบัติหน้าที่ตามแนวทางหลักการบริหารการจัดการบ้านเมืองที่ดีที่ระบุว่า 1.งานองค์การบริหารส่วนตำบลจะประสบความสำเร็จมิได้หากขาดบุคลากร 2. บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีความขยันหมั่นเพียรรู้จักดูแลหาทรัพยากรสมบัติ มีการทำงานเป็นทีมงานและรู้จักใช้จ่ายอย่างพอเพียงจึงจะทำให้การทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมีประสิทธิภาพ 3. ซึ่งสอดคล้องกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เรียกว่า หลักทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตนิยธรรม อันประกอบไปด้วย 1.อุฏฐานสัมปทา 2. อารักขสัมปทา 3. กัลยาณมิตตตา 4. สมชีวิตตา เพื่อเป็นการศึกษาเชิงบูรณาการหลักธรรมกับการปฏิบัติงานดังนั้นการบริหารราชการที่มุ่งให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนโดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจภาครัฐมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความ

จำเป็นมีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อเหตุการณ์ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการและมีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ”

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตนิคธรรมในการปฏิบัติงานบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอกู่เวียง จังหวัดขอนแก่น
2. การใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตนิคธรรมในการปฏิบัติงานบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอกู่เวียง จังหวัดขอนแก่น โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตนิคธรรมในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอกู่เวียง จังหวัดขอนแก่น

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ การวิจัยเรื่องการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตนิคธรรมในการปฏิบัติงานบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอกู่เวียง จังหวัดขอนแก่น เพื่อให้การวิจัยเป็นไปตาม

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการใช้แบบสอบถาม และใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Dept Interview)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 2.1) ประชากร ได้แก่ บุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกู่เวียง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 420 คน 2.2) กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ได้แก่บุคลากรพนักงาน เจ้าหน้าที่งานในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอกู่เวียง จังหวัดขอนแก่น รวมถึงประชาชนในชุมชน ในเขตตำบลกู่เวียงจำนวน 420 คน โดยการหากลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมโดยการเปิดตารางการสุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน ที่จำนวน 201 คน และใช้เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยการแจกแบบสอบถามให้แต่ละส่วนบุคลากรตามสัดส่วนที่เหมาะสม 2.3) กลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอกู่เวียง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 5 คน คือ ปลัดอำเภอ ท้องถิ่นอำเภอ นายก อบต.ก้านัน พัฒนาชุมชน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือ

1.1) แบบสอบถาม มีลักษณะปลายปิดและปลายเปิด โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา อายุงาน และตำแหน่ง ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่ใช้วัดระดับการปฏิบัติงาน ตามหลักทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตินิกธรรมของบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอกู่เวียง จังหวัดขอนแก่น มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ตามหลักการของลิเคิร์ต (Likert) โดยแบ่งคำถามตามระดับความคิดเห็น ออกเป็นรายด้าน 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านอุฏฐานสัมปทา (การขยันหา) 2) ด้านอารักขสัมปทา (รักษาดี) 3) ด้านกัลยาณมิตตตา (กัลยาณมิตร) 4) ด้านสมาชีวิตา (ดำรงชีวิตอย่างพอเพียง) จำนวนด้านละ 9 ข้อ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตินิกธรรมของบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอกู่เวียง จังหวัดขอนแก่น ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open ended Questionnaire) ให้ตอบโดยเสรี จำนวน 4 ข้อ

2.2. แบบสัมภาษณ์ มีลักษณะปลายเปิด โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 4 ข้อ ประกอบด้วย ชื่อนามสกุล อายุ ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน จากผู้ปฏิบัติงาน ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติงานตามหลักทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตินิกธรรมของบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอกู่เวียง จังหวัดขอนแก่น ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open ended Questionnaire) ให้ตอบโดยเสรีจำนวน 4 ข้อ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1) แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

4.1.1) ผู้วิจัยทำการขอหนังสือขออนุญาตในการแจกแบบสอบถามจากหัวหน้าศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยเขตขอนแก่น ถึงผู้บังคับบัญชา(หัวหน้าหน่วยงานที่ทำการวิจัย)

4.1.2) ผู้วิจัยได้นำหนังสือขออนุญาตนำเสนอต่อนายกของสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอกู่เวียง จังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

4.1.3) ทำการเก็บแบบสอบถามที่กลุ่มตัวอย่างทำการตอบเรียบร้อยแล้ว 4.1.4) ตรวจสอบความถูกต้อง

ความครบถ้วนสมบูรณ์ แล้วไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4.2) แบบสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

4.2.1. ผู้วิจัยทำการขอหนังสือขออนุญาตในการแจกแบบสัมภาษณ์จากหัวหน้าศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยเขตขอนแก่นถึง ผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 5 ท่าน

4.2.2. ผู้วิจัยได้นำหนังสือขออนุญาตนำเสนอต่อผู้ให้สัมภาษณ์ 4.2.3.นัดหมายการสัมภาษณ์

4.2.4. ดำเนินการสัมภาษณ์ 4.2.5. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ไปวิเคราะห์ต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้ สถิติพรรณนา(Descriptive Statistics) 1) ใช้สถิติจำนวน (Frequency) และร้อยละ (Percentage) อธิบายปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการ นำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยายผล 2) ใช้สถิติวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อธิบายข้อมูลระดับการปฏิบัติงานตามหลักทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตินิกธรรมของบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอกุเวียงจังหวัดขอนแก่น นำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) 1) ใช้สถิติทดสอบค่าที่ t - test (Independence Samples) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม 2) ใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นมากกว่าสองกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่าง จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD.)

5.2. การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท และประมวลผลเข้าด้วยกัน รวมทั้งใช้แนวคิดจากเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสนับสนุนในการวิเคราะห์เพื่อให้เห็นภาพรวม

ผลการวิจัย

ผลจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูล การวิจัยเรื่อง“การใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตินิกธรรมในการปฏิบัติงานของบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกุเวียง จังหวัดขอนแก่น” ตามความคิดเห็นของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอกุเวียง จังหวัด

ขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมากซึ่งมีประเด็นการอภิปรายผลจำแนกตาม 4 ด้าน ได้แก่ ด้าน
 มาตรฐานสัมปทา (การขยันหา) ด้านอารักขสัมปทา (รักษาคดี) ด้านกัลยาณมิตตตา (กัลยาณมิตร)
 ด้านสมาชีวิตา (ดำรงชีวิตอย่างพอเพียง) เพื่อให้การปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล
 อำเภอกุเวียง จังหวัดขอนแก่น มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีประเด็นการอภิปราย ดังนี้

1. การใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตนิกรรมในการปฏิบัติงานของบุคลากรสังกัด
 องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกุเวียง จังหวัดขอนแก่น จากการวิจัยพบว่า การใช้
 หลักทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตนิกรรมในการปฏิบัติงานของบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วน
 ตำบลในเขตอำเภอกุเวียง จังหวัดขอนแก่นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า
 ด้านกัลยาณมิตตตา (กัลยาณมิตร) มีการอยู่ร่วมกันฉันท์พี่ฉันท์น้อง มีความผูกพันรักกันในหมู่
 คณะมีความเอื้ออาทรต่อกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุกัญญา
 สร้อยฟ้า ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาพฤติกรรมการนำหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ไปใช้ใน
 การดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลนาเยียบอำเภอนาเยียงจังหวัด
 อุบลราชธานี” ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการนำหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ไปใช้ในการ
 ดำเนินชีวิตประจำวัน ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลนาเยียบ อำเภอนาเยียง จังหวัด
 อุบลราชธานีทั้ง 4 ด้านคือ มาตรฐานสัมปทา ความถึงพร้อมด้วยความหมั่น อารักขสัมปทาความ
 ถึงพร้อมด้วยการรักษา กัลยาณมิตตตาความเป็นผู้มีมิตรดี สมชีวิตา ความเป็นอยู่เหมาะสม
 โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยในแต่ละด้านสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ด้านมาตรฐานสัมปทา (การขยันหา) จากการวิจัยพบว่า บุคลากรมีการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตนิกรรมในการปฏิบัติงานบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในเขต อำเภอกุเวียง จังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า เป็นผู้กระตือรือร้น
 เพราะการทำงานในระบบราชการมีเงื่อนไขที่จะต้องปฏิบัติงานในการให้ความช่วยเหลือกับผู้ที่
 มาติดต่องานด้วยความเต็มใจซึ่งสอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ของนายเฉลิมศักดิ์ เสาวรัตน์พงษ์ที่
 กล่าวว่า ในการปฏิบัติงานมีความจำเป็นที่จะต้องทำงานกันเป็นทีม เป็นลักษณะที่ดีของ
 หน่วยงานและเป็นการสร้างทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับความอดทนและความขยันหมั่นเพียรในการ
 ทำงานเพื่อความสำเร็จของงาน เพื่อที่จะสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติงานในองค์กรได้อย่างมี
 ประสิทธิภาพและประสิทธิผลและสอดคล้องกับผลงานวิจัยของนางสาวสุกัญญา สร้อยฟ้าได้
 ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาพฤติกรรมการนำหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ไปใช้ในการดำเนิน
 ชีวิตประจำวันของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลนาเยียบอำเภอนาเยียงจังหวัดอุบลราชธานี”
 ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการนำหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ไปใช้ในการดำเนิน
 ชีวิตประจำวัน ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลนาเยียบ อำเภอนาเยียง จังหวัดอุบลราชธานีทั้ง
 4 ด้านคือ มาตรฐานสัมปทา ความถึงพร้อมด้วยความหมั่น อารักขสัมปทาความถึงพร้อมด้วยการ

รักษา กัลยาณมิตตตา ความเป็นผู้มีมิตรดี สมชีวิตา ความเป็นอยู่เหมาะสม โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก

2. ด้านอารักขสัมปทา (รักษาดี) จากการวิจัยพบว่า การใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตินิกธรรมในการปฏิบัติงานบุคลากรสังกัดองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นในเขต อำเภอกุเวียง จังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมากที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า พยายามดูแลรักษาทรัพย์สินของทางราชการมิให้เสียหาย รู้จักรักษาทรัพย์สินของทางราชการโดยมีการตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอให้สูญหาย ซึ่งสอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ของนายวิรัช บัวหนองที่กล่าวว่า บุคลากรทุกคนในหน่วยงาน มีความรักและห่วงหาพันทรัพย์สินของทางราชการเปรียบเสมือนทรัพย์สินของทางราชการ เป็นของตนเอง โดยรู้จักวิธีใช้และรักษาให้ใช้การได้เป็นอย่างดี และผลงานวิจัยของ รัชพล ยอดพรมทองได้ทำการวิจัยเรื่อง “หลักพุทธธรรมกับการบริหารเศรษฐกิจชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนบ้านเจ้าฉ่า อำเภโพนทอง จังหวัดอ่างทอง” ผลการวิจัยพบว่าหลักพุทธธรรมกับการบริหารเศรษฐกิจชุมชนบางเจ้าฉ่า อำเภโพนทอง จังหวัดอ่างทอง ตามหลักทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตินิกธรรม 4 (หัวใจเศรษฐกิจ) มีการนำหลักพุทธธรรมดังกล่าวมาใช้ในการบริหารเศรษฐกิจชุมชนทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมในแต่ละด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน

3. ด้านกัลยาณมิตตตา (กัลยาณมิตร) จากการวิจัยพบว่า การใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตินิกธรรมในการปฏิบัติงานบุคลากรสังกัดองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นในเขต อำเภอกุเวียง จังหวัดขอนแก่นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่ามีความใส่ใจ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับทุกคน ที่มาติดต่องาน ไม่เลือกที่จะปฏิบัติโดยไม่ให้ความเสมอภาคเท่าเทียมกันทุกคน กับผู้ที่มาติดต่องาน ซึ่งสอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ของนายวิระศักดิ์ แสนกอง ที่กล่าวว่า การที่บุคลากรและองค์กรเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับทุกคนไม่ว่าจะเป็นเพื่อนร่วมงาน หรือกับบุคคล/ส่วนราชการ ประชาชนที่มาติดต่องาน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการปฏิบัติหน้าที่ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของพระครูโพธิธรรมานุกุล (บรรเทาชุดจิน) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ศึกษาแนวทางการนำหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์เพื่อแก้ปัญหาชีวิตของพุทธศาสนิกชนในสังคมไทยปัจจุบัน (2554)” ผลการวิจัยพบว่า ทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ เป็นหลักธรรมในพุทธศาสนา คือหลักประโยชน์ในปัจจุบัน 4 อย่าง บ้างเรียกว่า หัวใจเศรษฐกิจ อุ อา กะ สะ อาจเรียกสั้นๆ ว่า ทฤษฎีธัมมิกัตถะ (เนื่องจากอรรถะ แปลว่า ประโยชน์อยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องมีประโยชน์ ซ้ำซ้อนกันสองคำก็ได้) หรืออาจเรียกเต็มๆว่า ทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตินิกธรรม 4 หมายถึง ธรรมที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ในปัจจุบันหลักธรรมอันอำนวยประโยชน์สุขขั้นต้น เพื่อประโยชน์สุขสามัญที่มองเห็นกันในชาตินี้ ที่คนทั่วไปปรารถนา มี ทรัพย์ ยศ เกียรติ ไมตรี เป็นต้น อันจะสำเร็จด้วยธรรม 4 ประการคือ (1) อุฏฐานสัมปทา ถึงพร้อมด้วยความหมั่น เช่นขยันหมั่นเพียร เลี้ยงชีพด้วยการหมั่นประกอบกิจการงาน เป็นผู้ขยันไม่เกียจคร้านในการงานนั้น ประกอบด้วยปัญญาเครื่องสอดส่อง อันเป็นอุบายในการงานนั้น ให้สามารถทำได้สำเร็จ (2) อารักขสัมปทา ถึงพร้อมด้วยการรักษาโภคทรัพย์ (ที่หามาได้ด้วยความขยันหมั่นเพียร โดยชอบธรรม) เขารักษาคุ้มครอง

โรคทรัพย์เหล่านั้นไว้ได้พร้อมมูล ไม่ให้ถูกลัก หรือทำลายไปโดยภัยต่างๆ (3) กัลยาณมิตตาคบคนดี ไม่คบคบชั่ว อยู่อาศัยในบ้านหรือนิคมใด ย่อมดำรงตน เจริญ สนทนากับบุคคลในบ้านหรือนิคมนั้นซึ่งเป็นผู้มีสมาจารบริสุทธิ์ ผู้ถึงพร้อมด้วยศรัทธา ศีล จาคะ ปัญญา และ (4) สมชีวิตา อยู่อย่างพอเพียง รู้ทางเจริญทรัพย์และทางเสื่อมแห่งโรคทรัพย์ แล้วเลี้ยงชีพพอเหมาะ ไม่ให้สุรุ่ยสุร่ายฟุ่มเฟือยนัก ไม่ให้ผิดเคืองนัก ด้วยคิดว่า รายได้ของเราจะต้องเหนือรายจ่าย และรายจ่ายของเราจะต้องไม่เหนือรายได้

4. ด้านสมาชีวิตา (ดำรงชีวิตอย่างพอเพียง) จากการวิจัยพบว่า การใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตนิกธรรมในการปฏิบัติงานบุคลากรสังกัดองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นในเขต อำเภอกุเวียง จังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่าการที่ข้าราชการดำรงตนอยู่อย่างพอเพียงและน้อมนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับกับคำสัมภาษณ์ของนายประยูร พรหมนันท ที่กล่าวว่า บุคลากรทุกคนจะต้องดำรงตนอยู่อย่างพอเพียงใช้ชีวิตอย่างเรียบง่ายไม่ฟุ่มเฟือย โดยน้อมนำเอาพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช นำมาปรับใช้ในชีวิตรประจำวัน และผลงานวิจัยของ พระมหาศิริวัฒน์ อริยเมธี (จันตะ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาเชิงวิเคราะห์แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากมุมมองของพระพุทธศาสนา (2547)” ผลการวิจัยพบว่าพุทธธรรมและเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์กันอย่างสำคัญโดยแนวคิดทางเศรษฐกิจที่ปรากฏในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงนั้นมีความสอดคล้องกับหลักธรรมในพระพุทธศาสนาโดยหลักพุทธธรรมที่สนับสนุนแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงแยกกล่าวได้ 4 ประเด็น คือ 1)หลักพุทธธรรมที่สนับสนุนแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงด้านการผลิต 7 ประการ คือเรื่องสุขของคฤหัสถ์ ความไพบุลย์ ขุมทรัพย์สี่อย่างประโยชน์ของมนุษย์ ปรีเยสนาหรือการแสวงหา แนวทางแห่งความสำเร็จแม้ครั้งด้วยโรคทรัพย์โดยชอบธรรมของคฤหัสถ์และเรื่องเบญจศีลเบญจธรรม 2) หลักพุทธธรรมที่สนับสนุนแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงด้านการบริโภค 6 ประการ คือปัจจัยสี่, เป้าหมายของการบริโภค สันโดษ การจัดสรรทรัพย์ใช้ หลักว่าด้วยความตั้งมั่นแห่งตระกูลและอบายมุขคือทางแห่งความเสื่อมทรัพย์ 3) หลักพุทธธรรมที่สนับสนุนแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงด้านการแลกเปลี่ยนซื้อขาย 4 ประการคือ หลักอาชีวะภูมิคุ้มกัน คุณสมบัติของนักการค้าที่ดี, เหตุที่ทำให้การค้าขายขาดทุนและได้กำไร และ หลักอัปมาทธรรม 4) หลักพุทธธรรมที่สนับสนุนแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงด้านการจัดสรร จัดการผลผลิต 2 ประการคือ หลักสนับสนุนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และหลักอคติสี่อย่าง

2. ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตนิกธรรมในการปฏิบัติงานบุคลากรสังกัดองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นในเขต อำเภอกุเวียง จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยศึกษาพบว่า บุคลากรที่มีเพศ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตนิกธรรมในการปฏิบัติงานบุคลากรสังกัดองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอกุเวียง จังหวัดขอนแก่น ไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้ อธิบายได้ว่าความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล

อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น ที่ตอบแบบสอบถามทุกประเภทมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะปัจจัยพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม มิได้ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามหลักหลักทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตนิกรรม นี้โดยตรง

บุคลากรที่มีการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามหลักทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตนิกรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น ไม่แตกต่างกันที่เป็นเช่นนี้ อภิปรายได้ว่า ความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น ที่ตอบแบบสอบถามทุกประเภทมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะปัจจัยพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม มิได้ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามหลักหลักทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตนิกรรม นี้โดยตรง

บุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามหลักทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตนิกรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น ไม่แตกต่างกันที่เป็นเช่นนี้ อภิปรายได้ว่า ความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น ที่ตอบแบบสอบถามทุกประเภทมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะปัจจัยพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม มิได้ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามหลักหลักทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตนิกรรม นี้โดยตรงเป็นต้น

สรุป

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตนิกรรมในการปฏิบัติงานของบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานตามหลักทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตนิกรรมของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น ผลจากการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงและมีปัจจัยส่วนบุคคลดังนี้บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่นเมื่อจำแนกตามเพศพบว่าเป็นเพศชายจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 29.85 เป็นเพศหญิงจำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 70.15 มีอายุ 25– 35 ปี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 34.33 อายุ 36 – 45 ปี จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 50.75 อายุ 46 ปีขึ้นไป จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 14.92 ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 59.70 ระดับปริญญาตรี จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 34.83 และมีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 5.47 อายุงาน 0-5 ปี จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 35.82 อายุงาน 5-10 ปี จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 58.71 อายุงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 5.47 ตำแหน่งงานผู้บริหารระดับสูงจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 3.98 ตำแหน่งงานระดับหัวหน้าหน่วย /

แผนก จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 8.96 ตำแหน่งพนักงาน / ลูกจ้างจำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 87.06

2. การใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตินิกธรรมในการปฏิบัติงานของบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่นทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.83$) โดยในรายด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดถึงต่ำสุด ได้ดังนี้ ด้านอารักขสัมปทา (รักษาดิ) ($\bar{X} = 4.85$) ด้านกัลยาณมิตตตา (กัลยาณมิตร) ($\bar{X} = 4.84$) ด้านสมาชีวิตา (ดำรงชีวิตอย่างพอเพียง) ($\bar{X} = 4.82$) และด้านอุฏฐานสัมปทา (การขยันหา) ($\bar{X} = 4.80$)

3. ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตินิกธรรมในการปฏิบัติงานของบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่าบุคลากรที่มีเพศต่างกัน มีการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตินิกธรรมในการปฏิบัติงานของบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่นโดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ บุคลากรที่มีอายุต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามหลักทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตินิกธรรม โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ บุคลากรที่มีการศึกษาต่างกัน มีการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตินิกธรรมในการปฏิบัติงานของบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่นโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ บุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามหลักทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตินิกธรรม โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ บุคลากรที่มีอายุงานต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามหลักทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตินิกธรรม โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตินิกธรรมในการปฏิบัติงานของบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น ผลการวิเคราะห์คำถามปลายเปิดจากแบบสอบถามของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่นตอบแบบสอบถามการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตินิกธรรมในการปฏิบัติงานของบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่นดังนี้

1. ด้านอุฏฐานสัมปทา (การขยันหา)พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับด้านอุฏฐานสัมปทา (การขยันหา) คือ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น ควรปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนมากที่สุดการปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อนำมาปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้นการปฏิบัติหน้าที่โดยยึดถือประโยชน์ของชาติเป็นหลักการทำงานด้วยความตั้งใจ อดทน ขยัน จะทำให้เกิดผลดีแก่ตนเองอย่างสม่ำเสมอตามลำดับ

2. ด้านอารักขสัมปทา (รักษาดิ) พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอภูเวียงจังหวัดขอนแก่น ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ ด้านอารักขสัมปทา (รักษาดิ)คือ บุคลากรของ

องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอกู่เวียง จังหวัดขอนแก่น ทุกคนมีส่วนร่วมในการทำนุบำรุง ทรัพยากรของทางราชการรู้จัก

ใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ต่อทางราชการมากที่สุด อย่างคุ้มค่า และประหยัดมีการ สำรวจวัสดุสำนักงานเป็นประจำทุกเดือนสามารถพร้อมใช้ทรัพยากรของทางราชการได้ทุกเมื่อ ตามลำดับ

3. ด้านกัลยาณมิตตตา (กัลยาณมิตร) พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอกู่เวียง จังหวัดขอนแก่น ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ ด้านกัลยาณมิตตตา (กัลยาณมิตร)คือ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอกู่เวียง จังหวัดขอนแก่น ควรมีกัลยาณมิตรที่ดีจะ ช่วยให้ท่านเป็นคนที่ดีมาก บุคลากรต้องบริการประชาชน จึงเป็นสิ่งที่สำคัญ บุคลากรควรมี ความเสมอภาคกับทุกคนทุกภาคส่วนและให้เกียรติกับเพื่อร่วมงานในทุกระดับชั้น ตามลำดับ

4. ด้านสมาชิวิตา(ดำรงชีวิตอย่างพอเพียง) พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วน ตำบลอำเภอกู่เวียง จังหวัดขอนแก่น ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ ด้านสมาชิวิตา (ดำรงชีวิตอย่าง พอเพียง) คือบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอกู่เวียง จังหวัดขอนแก่น ใช้หลัก ปรัชญาพอเพียงในการใช้ชีวิตและไม่ใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย ทำตัวเป็นแบบอย่างแก่ ผู้ใต้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน วางแผนการใช้งบประมาณ (เงินเดือน)อย่างเหมาะสม และ การทำงานอย่างมีความสุขต้องมีความซื่อสัตย์และมีความรักองค์กรตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 องค์การควรจัดโครงการการพัฒนาการปฏิบัติงานแบบยั่งยืนโดยใช้การบริหาร จัดการภาครัฐแนวใหม่เข้ามาดำเนินงาน

1.2 ควรจัดให้มีโครงการออมทรัพย์แบบถาวร

1.3 จัดให้มีกิจกรรมหรือโครงการสัมมนาร่วมกันเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง บุคลากรให้ดียิ่งขึ้น

1.4 จัดให้มีโครงการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้อย่างเป็นรูปธรรมใน พื้นที่

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 บุคลากรควรศึกษา กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกฎหมาย ต่างๆเป็นประจำ เพื่อ ทันทต่อเหตุการณ์และนำไปปฏิบัติอย่างถูกต้อง

2.2 ควรสร้างวินัยในการออมทรัพย์โดยการออมทรัพย์เป็นประจำ และมีการสร้าง บัญชีครัวเรือน

2.3 ช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานโดยไม่เอาเปรียบและแบ่งเบาภาระหน้าที่ซึ่งกันและกัน

2.4 นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจมาใช้และปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนาองค์ความรู้เพื่อสร้างนวัตกรรมในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น

3.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับ การทำงานเป็นทีมขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น

3.3 ควรศึกษาแนวทางการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2530). สถิติข้อมูลการศึกษาท้องถิ่น ปีการศึกษา 2550.

กรุงเทพมหานคร : อาสารักษาดินแดน. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.

การจัดการศึกษาท้องถิ่นตามที่กฎหมายกำหนดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาท้องถิ่น.

(2551).กรุงเทพมหานคร : สำนักประสานและพัฒนากิจการการศึกษาท้องถิ่น.

กิตติพันธ์ รุจิรกุล. (2529). พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โอเอส พรินต์เฮาส์.

ติน ประชุมพทธี. (2535). ศัพท์รัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เทพพนม เมืองแมนและสวียง สุวรรณ. (2529). พฤติกรรมองค์การ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

เทเลอร์.อ้างอิงใน ธงชัย สันติวงษ์. (2543). องค์การและการบริหาร.พิมพ์ครั้งที่ 11.

กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.

นพพงษ์ บุญจิตราตุล. (2523). หลักการบริหารการศึกษาทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาการบริหารการศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญมี แท่นแก้ว. (2539). จริยศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : โอ. เอส. พรินต์เฮาส์.

ประครอง กรรณสูตร. (2542). สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3.

กรุงเทพมหานคร:ด้านสุทาการพิมพ์.

พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช). (2548). คำวัด. กรุงเทพมหานคร: เลียงเชียง.

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). (2549). พุทธวิธีการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 4.

กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). (2554). พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์.พิมพ์ครั้งที่ 16.กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์บริษัท สหธรรมิก จำกัด.

สุวรี ศิริโกการภิรมย์. (2546). การวิจัยทางการศึกษา. ลพบุรี : สถาบันราชภัฏเทพสตรี.

พระครูโพธิธรรมานุกุล (บรรเทา ชุตินฺ). (2554). ศึกษาแนวทางการนำหลักทฤษฎีภูมิคุ้มกันก่อมลพิษเพื่อแก้ปัญหาชีวิตของพุทธศาสนิกชนในสังคมไทยปัจจุบัน. พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระมหาศิริวัฒน์ อริยมณี (จันต๊ะ). (2554). ศึกษาแนวทางการนำหลักทฤษฎีธรรมมิกัตถประโยชน์
เพื่อแก้ปัญหาชีวิตของพุทธศาสนิกชนในสังคมไทยปัจจุบัน. พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต
พระพุทธศาสนา.บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.